

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060205

DOM
2012-07-25
Stockholm

Mål nr
P 2375-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-02-17 i mål nr P 5516-11,
se bilaga A

KLAGANDE

N L

Ombud: S L

MOTPART

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun
134 81 Gustavsberg

SAKEN

Tilläggsavgift avseende fastigheten X i Värmdö kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom lämnas Bygg-, miljö- och
hälsoskyddsnämndens i Värmdö kommun talan om uttagande av tilläggsavgift utan
bifall.

Dok.Id 1018080

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

N L beviljades den 27 januari 2010 bygglov för uppförande av huvudbyggnad i en våning med en byggnadsarea om 70 kvm, varav 20 kvm utgjordes av öppenarea. Det uppmärksammades därefter att byggnaden hade placerats på en annan plats på fastigheten än vad lovet medgav. Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun (nämnden) beviljade den 17 maj 2011 bygglov för ny huvudbyggnad samt ändring av befintlig huvudbyggnad till komplementbyggnad. Nämnden beviljade även bygglov i efterhand för ny placering av komplementbyggnad och marklov i efterhand. Vidare beslutade nämnden om uttagande av byggnadsavgift och att ansöka om uttagande av tilläggsavgift. Mark- och miljödomstolen har genom den överklagade domen förpliktat N L att betala tilläggsavgift om 30 000 kronor.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

N L har yrkat att hon inte ska påföras någon tilläggsavgift.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun har bestritt ändring.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Byggnadsavgift ska tas ut när någon utan lov utför en åtgärd som kräver bygglov, rivningslov eller marklov (10 kap. 4 § första stycket plan- och bygglagen [1987:10], ÄPBL). I sådana fall ska även tilläggsavgift tas ut om åtgärden innebär att en byggnad uppförs (10 kap. 7 § första stycket 1 ÄPBL). En förutsättning för att kunna ta ut tilläggsavgift är alltså att byggnadsavgift kan tas ut.

Den av nämnden debiterade byggnadsavgiften är inte föremål för prövning här. Vid den bedömning som ska göras här i frågan om tilläggsavgiften är lagligen grundad måste emellertid en prövning göras av om det föreläggat förutsättningar för nämnden att debitera byggnadsavgift.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att den avvikelse från bygglovets som skett genom att byggnaden vid uppförandet svängts ett antal grader för att bättre passa in i terrängen, inte är en så stor eller allvarlig avvikelse från meddelat bygglov att förutsättningar för uttagande av byggnadsavgift har förelegat (se bl.a. RÅ 1986 ref. 32). Laglig grund för uttagande av tilläggsavgift saknas därmed.

Nämndens yrkande om uttagande av tilläggsavgift ska sålunda lämnas utan bifall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2012-08-22

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark och Peder Munck, referent, tekniska rådet Maria Lotz samt tf. hovrättsassessorn Hanna Granberger. Domen är enhällig.

Föredragande har varit Åsa Talvik.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-02-17
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 5516-11

SÖKANDE

Bygg, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun
134 81 Gustavsberg

MOTPART

N L

SAKEN

Tilläggsavgift avseende fastigheten X

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar N L att betala tilläggsavgift
om 30 000 kronor.

Avgiften ska betalas till Länsstyrelsen i Stockholms län inom två månader från det
att domen har vunnit laga kraft.

Dok.Id 262390

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

BAKGRUND

Bygg, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun (Byggnadsnämnden) beslutade den 17 maj 2011, såvitt nu är av intresse, att dels påföra N L en byggnadsavgift om 23 520 kr för bygglov och 9 800 kr för marklov, dels ansöka om uttagande av en tilläggsavgift för en beräkningsgrundande yta av 70 kvm som utförts utan lov, se domsbilaga 1.

YRKANDEN M.M.

Byggnadsnämnden har ansökt om att tilläggsavgift för en yta om (70-10 kvm)=60 kvm ska dömas ut och till stöd för ansökan anfört i huvudsak följande.

På fastigheten X har det uppförts en huvudbyggnad om 70 kvm. Denna byggnad ska ändras till komplementsbyggnad när en ny större huvudbyggnad tas i bruk. Komplementsbyggnaden får vara högst 50 kvm varför 20 kvm måste rivas. Byggnaden innehåller även kök vilket inte är tillåtet för en komplementsbyggnad. Nytt bygglov/placering och marklov för komplementsbyggnaden har meddelats i efterhand.

N L har bestridit bifall till ansökan och anfört i huvudsak följande. Hon har beviljats bygglov för att först uppföra en huvudbyggnad om 50 kvm och som därefter när en ny större huvudbyggnad har uppförts ska ändras till komplementsbyggnad. För detta har hon erlagt beslutade avgifter. Byggnationen har skett enligt gällande lov.

DOMSKÅL

Mark- och miljödomstolen konstaterar att till skillnad från vad som gäller vid mål om utdömning av vite (se 4 kap. 2 § lagen [2010:921] om mark- och miljödomstolar) finns ingen särskild bestämmelse som reglerar hur mål om utdömning av tilläggsavgift enligt plan- och bygglagen (1987:10) ska handläggas. Av det utkast till lagrådsremiss som upprättades (se prop. 2009/10:215, bilaga 8) framgår dock att lagen (1996:242) om domstolsärenden ska tillämpas vid utdömning av vite och tilläggsavgift. Under den fortsatta beredningen (se nämnda prop. s 81) utgick dock de särskilda processuella reglerna avseende tilläggsavgift.

Skälet var enligt regeringen att möjligheten att besluta om tilläggsavgift att tas bort genom införandet av den nya plan- och bygglagen varför det inte föreslås några bestämmelser om prövning av tilläggsavgift. Domstolen anser dock att syftet med lagen är att kvarvarande mål om utdömande av tilläggsavgift ska handläggas enligt ärendelagen och alltså samma regler som gäller för mål om utdömande av vite. Ärendelagen och förvaltningsprocesslagen (1971:291) är vidare närbesläktade och detta förfarandesätt överensstämmer således huvudsakligen med hur förvaltningsrätterna har handlagt tilläggsavgifter. Domstolen tillämpar alltså i detta mål bestämmelserna i 4 kap. 2 § lagen om mark- och miljödomstolar analogt i målet.

Den 2 maj 2011 trädde även den nya plan- och bygglagen (2010:900) i kraft och den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, upphörde att gälla. Enligt punkt 3 i övergångsbestämmelserna till den nya plan och bygglagen ska för överträdelser som ägt rum före den 2 maj 2011 äldre bestämmelser tillämpas på prövningen i sak. Den nya lagen ska dock tillämpas, om den leder till lindrigare påföljd. Om någon utan lov utför en åtgärd som kräver bygglov, rivningslov eller marklov ska en byggnadsavgift tas ut (10 kap. 4 § första stycket ÄPBL). I sådana fall ska, när åtgärden innebär att en byggnad uppförts, även en tilläggsavgift tas ut. Tilläggsavgiften ska tas ut med ett belopp som motsvarar 500 kronor för varje kvadratmeter bruttoarea som åtgärden har omfattat. När bruttoarean beräknas ska dock tio kvadratmeter frånräknas. Avgiften får bestämmas till ett lägre belopp eller helt efterges bl.a. om det finns särskilda skäl (10 kap. 7 § ÄPBL).

Av handlingarna framgår att N L utan lov uppfört en byggnad vars area inte överensstämmer med beviljat lov. Det finns förutsättningar för att med tillämpning av 10 kap. 7 § ÄPBL påföra tilläggsavgift. Några särskilda skäl för att sätta ned eller helt efterge avgiften har inte framkommit.

Byggnadsnämndens ansökan ska därför bifallas och N L förpliktas betala en tilläggsavgift om 30 000 kr ((70-10 kvm)x500) kronor.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 425)

Överklagande senast den 9 mars 2012. Prövningstillstånd krävs.

Christin Brohmé

Maria Backström Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Christin Brohmé (ordförande) och tekniska rådet Maria Backström Bergqvist. Enhälligt.